

Edukacja wczesnoszkolna

Kalendarz przyrodnika

KLASA

2

Skarby

Autor
Beata Szurowska

Redakcja merytoryczna
Katarzyna Szumska

Redakcja językowa
Małgorzata Taczanowska

Autorzy tekstów
Ewa Kozyra-Pawlak (s. 30/pingwin): *Ewa Kozyra-Pawlak, Od Sasa do Lasa. Zagadki nie tylko o zwierzętach*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2011;
Anna Mikita (s. 21/karmnik, lód; 30/ niedźwiedź polarny): *Anna Mikita, Zagadki dla maluchów*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2006; *Stefania Szuchowa, Hanna Zdzitowiecka* (s. 21/śnieg, ptaki): *Stefania Szuchowa, Hanna Zdzitowiecka, Od wiosny do wiosny*, Nasza Księgarnia, Warszawa 1986.

Projekt okładki
Grzegorz Kozłowski

Ilustracja na okładkę
Maciej Siemieniec

Ilustracje
Malwina Wieczorek-Brade

Zdjęcia
Shutterstock, BE&W, BE&W\Alamy, R. M. Kosińscy

Skład
Adam Ziółkowski

Fotoedycja
Michał Maciążek

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich.

Książka, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym. Ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy cudzą własność i prawo.
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wydawnictwo JUKA-91 Sp. z o.o.

ISBN 978-83-7873-784-1

Wydawnictwo JUKA-91 Sp. z o.o.
ul. Jutrzenki 118
02-230 Warszawa
Tel. 22 381 72 07
Faks 22 381 72 10
Infolinia 800 650 300
e-mail: juka@juka.edu.pl
www.juka.edu.pl

Jesień zaczyna się 23 września i trwa do początku zimy. Dni stają się coraz krótsze, a noce dłuższe. Jest coraz chłodniej. Rośliny i zwierzęta przygotowują się do nadchodzącej zimy. Liście drzew liściastych zmieniają kolor i opadają na ziemię. Na niebie można obserwować stada bocianów i żurawi odlatujących przed zimą do ciepłych krajów.

Jesień to czas plonów. Ludzie zbierają warzywa z pól i ogrodów, zrywają owoce w sadach. Zwierzęta korzystają z jesiennych darów lasu. Wiewiórki i borsuki gromadzą zapasy na trudne, mroźne dni. Niedźwiedź i jeź bardzo dużo jedzą, a potem szukają miejsc, w których mogą spokojnie i bezpiecznie zasnąć.

Jesienny las jest niezwykle kolorowy.

To pracowity okres dla wiewiórki.

Jeź już wkrótce zaśnie i obudzi się dopiero wiosną.

1. Przeczytaj wiersz *Wrzesień*. Wklej właściwe zdjęcie z wycinanki.

Wrzesień

Od owoców
tęczowo jest w sadach.
Wrzesień kram
pod jabłonią rozkłada
i kosz wielki
założył na głowę...
Z góry jabłka
spadają wrześniowe!

Natalia Usenko

2. Odpowiedz pełnymi zdaniami na pytania.

Kto rozkładał kram w sadzie?

Z jakiego drzewa spadły jabłka?

3. Przeczytaj uważnie zdanie. Postaraj się je zapamiętać. Zakryj je kartką i napisz z pamięci.

We wrześniu lasy pachną grzybami.

4. Wybierz się na spacer. Obserwuj zmiany w przyrodzie. Uzupełnij kartę z kalendarza przyrodnika. Ozdób ramkę elementami przyrodniczymi, które pasują do września.

Data:

Temperatura:

Zachmurzenie:

Opady:

Wiatr:

Rośliny:

Zwierzęta:

Inne obserwacje:

W jesiennych lasach unosi się charakterystyczny zapach grzybów. Należy jednak pamiętać, że nie wszystkie grzyby są jadalne. Niektóre z nich są bardzo trujące, a zjedzenie nawet niewielkiej ich ilości zagraża zdrowiu i życiu człowieka.

Możesz zbierać:

rydz

prawdziwek

maślak

kurka

opieńka

kania

Uważaj:

Maślanka wiązkowa rośnie w wiązkach liczących nawet kilkadziesiąt grzybów. Może być mylona z jadalną opieńką miodową.

Muchomor jest bardzo trujący, ale ze względu na intensywne barwy to prawdziwa ozdoba lasów. Dlatego nie niszczy jego pięknych czerwonych kapeluszy. Niech rośnie spokojnie.

Muchomor sromotnikowy jest podobny do jadalnej kani. Dlatego, jeśli nie mamy pewności, lepiej nie zrywać grzybów podobnych do muchomorów.

1. Przeczytaj wiersz *Październik*. Wklej właściwe zdjęcie z wycinanki.

Październik

W żółtych kaloszach,
w rudym berecie
malarz Październik chodzi po świecie.
Spodnie ma stare i nosi szelki.
W kieszeniach trzyma farby, pędzelki...
– Po co? – pytacie.
A właśnie po to!
Drzewom maluje włosy na złoto!

Natalia Usenko

2. Wykreśl fragmenty zdań, które nie zgadzają się z treścią wiersza.

Październik chodził po świecie w żółtych/brązowych kaloszach i czerwonym/rudym berecie.

Październik malował drzewom/ptakom włosy na złoto/niebiesko.

3. Wybierz się na spacer. Obserwuj zmiany w przyrodzie. Uzupełnij kartę z kalendarza przyrodnika. Ozdób ramkę elementami przyrodniczymi, które pasują do października.

Data:

Temperatura:

Zachmurzenie:

Opady:

Wiatr:

Rośliny:

Zwierzęta:

Inne obserwacje:

4. Wpisz nazwy drzew z ramki obok właściwych zdjęć. Z oznaczonych pól wypisz litery, które utworzą hasło.

dąb • brzoza • sosna • klon • świerk • jodła • wierzba • lipa

	8	

			11	9	

		10	2		

		4		

	5	3	

	12		7			

				13	

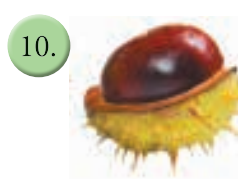
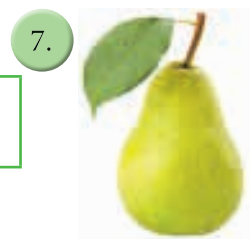
	6	1	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----

5. Rozwiąż jesienną krzyżówkę. Z oznaczonych pól odczytaj i zapisz hasło w ramce.

					1.					
					2.					
					3.					
4.										
					5.					
6.										
		7.								
8.										
			9.							
10.										
				11.						

Od kasztana do kasztanowca

Kasztanowiec to drzewo często spotykane w polskich lasach i parkach. Kasztanowce zachwycają wiosną, kiedy kwitną i jesienią, kiedy zrzucają nasiona – lśniące, brązowe kasztany.

Przez wiele lat rośnie, stając się okazałym, pięknym drzewem kasztanowca.

Młode drzewko szybko się rozrasta. Pojawiają się nowe gałęzie i liście.

Łodyga rośnie i wkrótce pojawiają się liście. Pod ziemią rozwijają się korzenie, dzięki którym drzewko może pobierać wodę z gleby.

7.

6.

5.

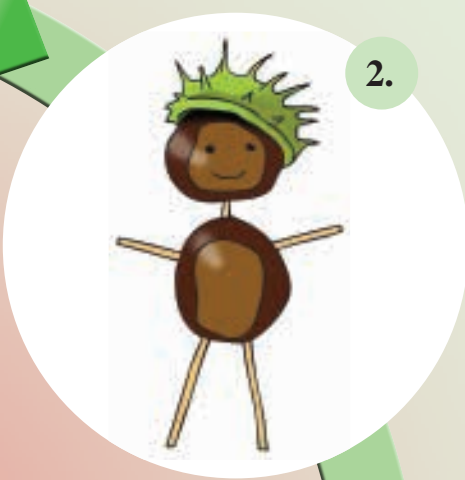
1.

Nasiona kasztanowca, czyli kasztany, jesienią opadają na ziemię.

2.

Większość z nich zostanie zjedzona przez zwierzęta, zebrana przez dzieci lub zniszczona.

3.

Jednak niektóre nasiona kiełkują i zapuszczają korzenie w ziemi.

4.

Szybko zaczyna rosnać delikatna łodyżka, która żywi się jeszcze zapasami z nasiona.

1. Przeczytaj wiersz *Listopad*. Wklej właściwe zdjęcie z wycinanki.

Listopad

Pakuje Jesień kufry
i zbiera się do drogi,
a pan Listopad szłocha,
bo znów mu zmokły nogi...
Lecz żeby było milej,
radośniej odrobinę,
oboje już szykują
prezenty pod choinkę!

Natalia Usenko

2. Uzupełnij zdania zgodnie z treścią wiersza.

_____ pakuje kufry.
_____ szłocha, bo mu zmokły _____.

Jesień z Listopadem już szykują _____ pod choinkę.

3. Ułóż z rozsypanki przysłowie o listopadzie. Przepisz je. Powiedz, jak rozumiesz to przysłowie.

W pusto w sadzie. listopadzie

4. Wybierz się na spacer. Obserwuj zmiany w przyrodzie. Uzupełnij kartę z kalendarza przyrodnika. Ozdób ramkę elementami przyrodniczymi, które pasują do listopada.

Data:

Temperatura:

Zachmurzenie:

Opady:

Wiatr:

Rośliny:

Zwierzęta:

Inne obserwacje: